

Forskningsbasert evaluering av kvalitet i norsk høyere utdanning

Agnete Vabø, NIFU, Læringsfestivalen Trondheim NTNU 10 mai 2016

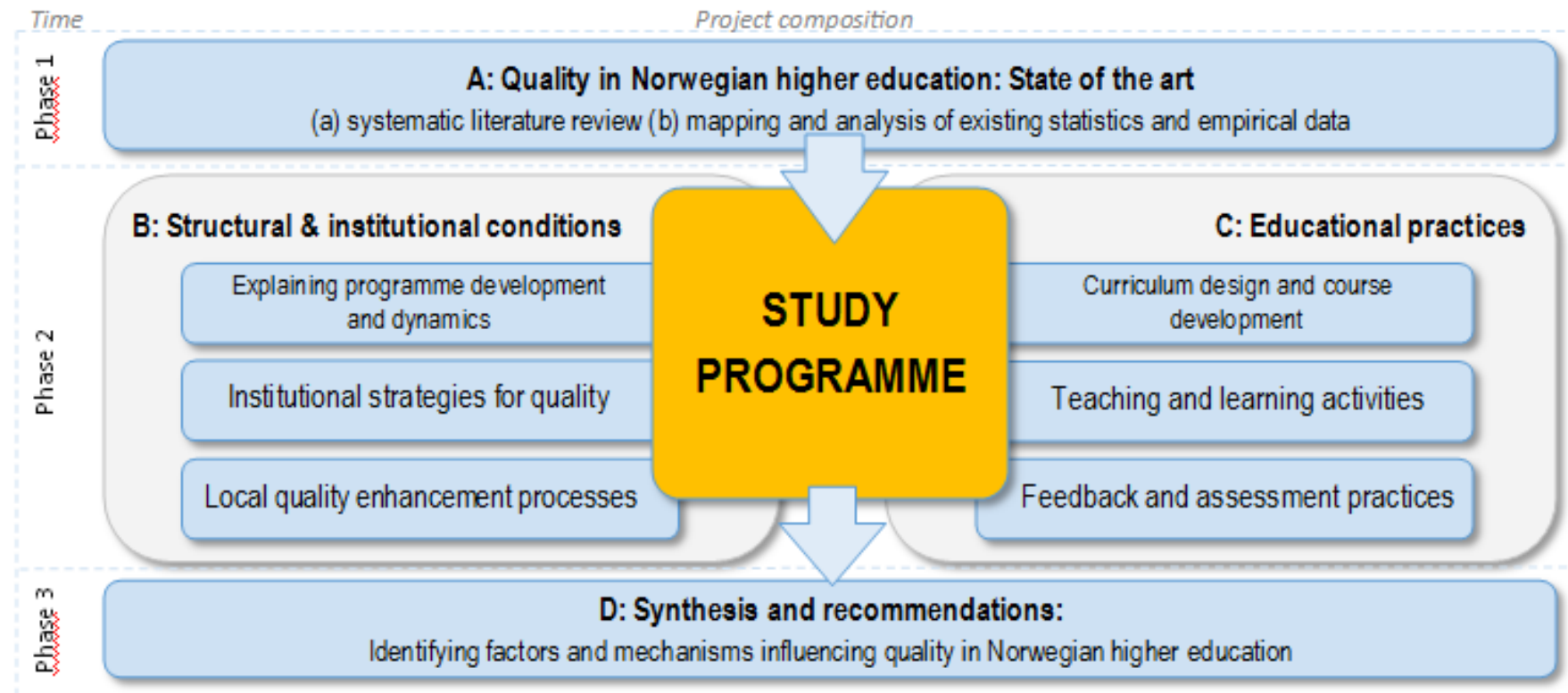
Quality in Norwegian Higher Education: Pathways, Practices and Performances

- Programmet for forskning og innovasjon i utdanningssektoren (FINNUT) i Norges forskningsråd.
- NIFU, IPED/UiO, UiT, HiL, Universitetet i Helsinki, CFA /Aarhus
- Finansiert av Kunnskapsdepartementet
- Viktig underlag for stortingsmelding om kvalitet

www.qnhe.no

- www.qnhe.no

Quality of Norwegian Higher education: Pathways, Practices and Performances

Kvalitet: Et mangesidig begrep....

- Kvalitet som akademisk eksellens
- Kvalitet som relevans
- Kvalitet som effektivitet
- Kvalitet mtp demokratiske mål

Kvalitet i høyere utdanning betinges av

- **Innput:** karakterer/innhold videregående og andre forutsetninger
- **Rammekvalitet:** Finansiering/ressurser, fagpersonalets kompetanse og andre kjennetegn ved vitenskapelig og administrativt personale, forskningskvalitet, reputasjon, forholdstall ansatte/studenter/gruppestørrelse
- **Prosess:** intellektuelt nivå, læringsprosessen: pedagogisk praksis; størrelse grupper, tilretteleggelse for samarbeid, studenters tidsbruk involvering; eksamens- evaluering, tilbakemelding
- **Resultat:** læringsutbytte: karakterer, drop-out/avbrudd, sysselsetting, lønnsnivå

Hva ønsker så ministeren?

1. Høyere ambisjoner på vegne av studentene (R/P)
2. Aktiviserende undervisningsformer (P)
3. Kvalitetskultur/utdanningsledelse (P)
4. Integrere studenter i det akademiske felleskap (P)
5. Samspill arbeidslivet (P/R)

Kunnskapsstatus om kvalitet

- ***Quality in Norwegian Higher Education. A review of research on aspects affecting student learning***
- Crina Damsa, Rachel Esterhazy, Thomas de Lange, Mari Elken, Nicoline Frølich, Trine Fosslund, Elisabeth Hovdhaugen, Peter Maassen, Yngve T. Nordkvelle, Monika B. Nerland, Bjørn Stensaker, Cathrine Tømte, Agnete Vabø, Jannecke Wiers- Jenssen & Per Olaf Aamodt

Norsk høyere utdanning i et komparativt perspektiv (1)

- Norge har gjort mye på reformsiden – i forhold til Lisboa og Bologna
- Kvalitetsreformen - en «programreform», men kunnskapen om studieprogrammer er mangelfull
- Ledelse av studieprogram understudert i norsk sammenheng, indikasjoner på at administrasjonen spiller en viktig rolle i organisering og «drift» av studieprogram, og at faglig ledelse er lite synlig
- Kvalitetssikring: evalueringer aksepteres og følges opp, men vi vet lite om hvordan dette skjer og konsekvensene for helhet og progresjon i studieløpet

Norsk høyere utdanning i et komparativt perspektiv (2)

- Finansiering: mange reformer «etter boka», men svakere resultater enn forventet
- Fysiske omgivelser: et oversett fenomen; arkitektur og etablering av gode læringsomgivelser viktig for studentene. Mangler det en helhetlig tenkning om læringsmiljø?
- Rekruttering og seleksjon: Ekspansjon som i mange andre Europeiske land, mot konsolidering? Svak seleksjon skaper en svært heterogen studentmasse som igjen gir kvalitetsutfordringer
- Fullføring: problematisk kvalitetsmål, ikke minst ut fra hvordan dette skal måles. Store variasjoner mellom studieprogram og mange «uryddige» studieløp

Forskning på undervisning, læring og evaluering (1)

- Måten det undervises på har også betydning for hvordan studentene lærer....
- Det er altså ikke likegyldig hvordan studieprogrammer designes, hvordan det undervises og hvordan evaluering foregår
- Kvalitet bør derfor koples sterkere til studentenes læring og de betingelser som støtter opp under dette...
  - Støtter dagens praksiser opp under studentenes læring? (forelesninger, seminarer, case- og problem-basert læring, etc.)
  - Er all feedback god feedback?
  - Hvordan påvirker teknologi studentenes læringsprosesser?

Forskning på undervisning, læring og evaluering (2)

- **Forelesninger:** Forelesninger betyr nødvendigvis ikke passivitet, interaktivitet kan skapes også i store forsamlings...
- **Seminarer:** Et begrep som skjuler svært mangfoldig praksis, der organisering ikke alltid legger til rette for «peer learning»
- **Problem-basert læring:** en undervisningsmetode som skaper felles og aktive læringsarenaer blant studentene, men kan ha en utfordring i forhold til kunnskapsnivået
- **Case-basert læring:** Forløper til PBL, typiske effekter er økt motivasjon hos studentene, styrker evne til samarbeid, men ikke nødvendigvis spesielle effekter på kunnskapsnivå
- **Prosjekt-basert læring:** Fokus på «praksis», effekter på motivasjon, god kopling mellom kunnskap og anvendelse. Kompleks undervisningsform, tids- og ressurskrevende

- Lærernes holdninger viktig for bruk av IKT

Trine Fosslund og Cathrine Tømte

Kvalitetsindikatorer - kunnskapsstatus

- Data og indikatorer på kvalitet har ulike formål
  - Styringsinformasjon for myndigheter og institusjonsledelse
  - Informasjon til søkere eller allmennheten
  - Kvalitetsutvikling ved lærestedene
  - Forskningsformål
- *Studiebarometeret* = mer systematisk kilde til vurdering av prosesskvalitet, men behov for å kvalitetsutvikle og kople ulike datasett

SSB, DBH, Studiebarometer, Forskerpersonalregisteret,
Kandidatundersøkelser sentralt og lokalt, Norgesuniversitetet/digital tilstand,